

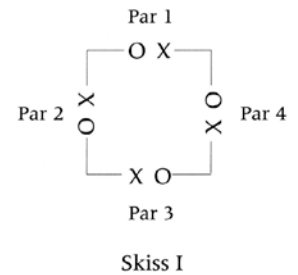

SVENSKA FOLKDANSENS VÄNNER

LANSIÄRKADRILJ

Utgångsställning	Fyra par i fyrkant (skiss I). Öppen fattning nr 1B. Fotställning: höger fot något vinklad mot vänster fot.
Fattningar	Öppen fattning nr 1B, 2D och 5A. I omdansning slutna fattningar nr 1A med armarna mjukt rundade. Genomgående i dansen har dam ledig hand i kjolen, kavaljer ledig arm hängande.
Steg	Lätta gångsteg, där fotsulan sätts i golvet före klacken ("steg" i texten), approachesteg, chassé-croisé-steg, nignings-tresteg, polkasteg med tåhävning, balancé-steg. Stegen beskrivs nedan. I omdansning, som dansas medsols, används lätta gångsteg med början på höger fot.

FRONT

Approche-steg

Ett steg framåt med höger fot följt av ett steg med vänster fot, som sätts ned nästan intill höger fot. Därefter dansas ytterligare ett steg med höger fot, varefter vänster fot förs förbi höger fot och vänster tåspets sätts i golvet (rakt fram).

På motsvarande sätt tages steget baklänges med början på vänster fot: ett steg bakåt, höger fot nästan intill vänster fot och ytterligare ett steg bakåt med vänster fot, varefter höger tåspets sätts i golvet.

Chassé-croisé-steg

Ett steg åt sidan med höger fot följt av ett steg med vänster fot, som sätts ned nästan intill höger fot. Därefter tages ett steg åt sidan med höger fot, varefter vänster fot förs i kors framför höger ben med tåspetsen i golvet.

På motsvarande sätt åt vänster: ett steg åt sidan med vänster fot följt av ett steg med höger fot, som sätts ned nästan intill vänster fot; ytterligare ett steg med vänster fot, varefter höger fot förs i kors framför vänster ben med tåspetsen i golvet.

Nignings-tresteg

Efter en lätt nigning i vänster knä sätts den högra foten i golvet (med fotsulan först) ett steg framåt följt av vänster fot som sätts ned bredvid höger fot, varefter ett nytt steg tages med höger fot.

På motsvarande sätt dansas nästa steg med början på vänster fot: nigning i höger knä, vänster fot ett steg framåt följt av höger fot, som sätts ned bredvid vänster fot, varefter ett nytt steg tages med vänster fot.

Steget dansas mycket mjukt och med lätt tåhävning. Det utförs med svikt i knä och vrist.

Polkasteg med tåhävning

Ett polkasteg utan hopp, dansat med svikt i knä och vrist. Hoppet ersätts av en markerad tåhävning på sista takt delen i varje takt, och steget utförs mjukt fjädrande.

Balancé-steg

Steget utförs på tå i sidled åt höger och vänster. Ett steg tages åt sidan med ena foten. Den andra foten sätts intill. Därefter sänks hälsarna ned i golvet.

SVENSKA FOLKDANSENS VÄNNER

Övrigt

Komplimang

Damen för höger fot i en liten båge utåt-bakåt, sätter ned främre delen av foten bakom vänster häl och niger lätt. Samtidigt gör hon en lätt graciös bugning och återgår därefter till utgångsställning.

Kavaljeren tar ett kort steg med vänster fot snett bakåt åt vänster, för höger fot intill vänster fot, något vinklad, och gör samtidigt en lätt bugning.

Kavaljer och dam har ögonkontakt med varandra under hela dansen, så ofta det går.

Tur 1

Komplimang, approche och promenad (takt 1–24, 4 ggr, + 1–8)

a Komplimang

Dansen inleds med komplimanger, först mot visavi (1–2), sedan mot egen partner (3–4) och därefter mot grannen (5–6), dvs för kavaljeren damen till vänster, för damen kavaljeren till höger. Handfattningen med egen partner bibehålls under komplimangerna. Efter dessa intages utgångsställning (7–8).

b Approche

Kavaljer 1 och dam 3 dansar med approche-steg mot varandra och tillbaka (9–12), varefter de dansar med gångsteg mot varandra. De fattar varandra med höger hand i höger hand genom att kavaljeren bjuder damen sin hand (händerna i axelhöjd). I kadriljens mitt dansar de ett halvt varv tillsammans, släpper sedan fattningen och dansar medsols tillbaka till egen partner genom att fullfölja varvet upp på plats (13–16).

c Promenad

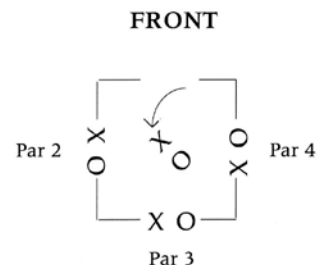
Par 1 och 3 tar öppen fattning nr 1B och dansar med gångsteg över till visavis plats, varvid par 3 (där damen figurerat) släpps igenom av par 1, som släpper handfattningen just när par 3 passerar. På visavis plats vänder paren ett halvt varv motsols. Paren dansar tillbaka till egen plats på samma sätt (17–24).

Vid promenaderna fram och åter släpps alltid det par igenom, i vilket damen figurerat.

d Komplimang

När par 1 och 3 återkommit till sina platser utför alla en komplimang först mot grannen (1–2) och sedan mot egen partner (3–4). Alla omdansar parvis (5–8) och intar därefter utgångsställning (1–8).

1b, 1c och 1d upprepas tre gånger, där i tur och ordning kavaljer 2 och dam 4, kavaljer 3 och dam 1 och sist kavaljer 4 och dam 2 utför approche och promenad.

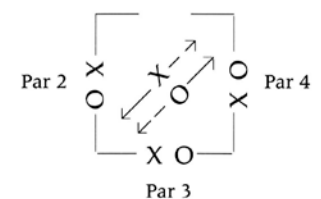
Skiss II A
Uppställning på diagonal
för par 1

Tur 2

Approche och figuré (takt 25–48, 4 ggr)

Approche och figuré parvis

- a Med öppen fattning nr 1B dansar par 1 ett approche-steg in mot kadriljens mitt (25–26) och därefter baklänges tillbaka till egen plats (27–28). Med några gångsteg för kavaljeren sin dam i en båge något åt höger in mot kadriljens mitt (29–31). De stannar på diagonalen (skiss II A) vända mot varandra och gör en lätt komplimang (32).

Skiss II B
Figuré för par 1

- b Kavaljer och dam i par 1 dansar ett chassé-croisé-steg åt sidan, först åt höger, sedan åt vänster (33–36). (Skiss II B) Med sluten fattning nr 1A och med början på höger fot omdansar paret $1\frac{1}{4}$ varv medsols (37–39) mot egen plats. De släpper handfattningen, och dansar ett steg bakåt åt var sitt håll till respektive "grannpar". Kavaljer 1 ansluter till höger om dam 4, dam 1 till vänster om kavaljer 2. Samtidigt delar par 3 på sig och ansluter på motsvarande sätt till sina grannar, kavaljeren till höger om dam 2, damen till vänster om kavaljer 4 (40). Dansarna har på detta sätt bildat två mot varandra vända linjer vinkelrätt mot fronten. (Skiss III A)

FRONT

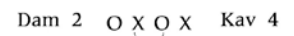
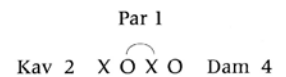

Skiss III A

- c **Approche på linjer**

Med linjevis handfattning i axelhöjd dansar alla ett approche-steg framåt (41–42), ett bakåt (43–44), ett framåt igen (45–46), och med sluten fattning nr 1A dansar paren med gångsteg till egen plats (47–48) och intar utgångsställning.

FRONT

Par 3

Skiss III B

2a och 2b upprepas av par 2, 3 och 4. 2c upprepas av samtliga par när figurerande par ansluter sig till linjerna.

När figurerande par samt motstående par delar på sig inbördes för att bilda linjer med övriga par ansluter damerna sig till paret till höger, herrarna till paret till vänster sett från utgångsplatsen i kadriolen. Linjerna är omväxlande vinkelräta mot och parallella med fronten. De står vinkelrätt mot fronten när par 1 och 3 figurerat (skiss III A) och parallellt med fronten när par 2 och 4 figurerat (skiss III B).

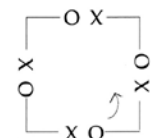
Tur 3

Jakt och damernas kors (takt 49–64, 4 ggr)

- a **Jakten**

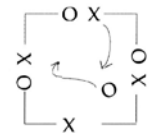
Damerna figurerar i tur och ordning med motstående kavaljer. Beskrivningen nedan gäller för dam 3 och kavaljer 1.

Dam 3 figurerar ensam mot kavaljer 1. Med början på höger fot dansar hon ett nignings-tresteg åt höger i en liten båge ungefär ett kvarts varv (skiss IV A) och gör (med vänster fot bakom) en lätt komplimang mot kavaljer 1, som besvarar inviten med en komplimang mot dam 3 (49–50).

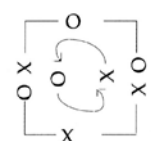
Skiss IV A

På de följande två takterna (51–52) dansar både kavaljer och dam ett nignings-tresteg med början på vänster fot, damen i en båge åt vänster ett halvt varv, kavaljeren i en mindre båge ett kvarts varv (skiss IV B). De gör en komplimang mot varandra, damen med höger fot bakom, kavaljeren med höger fot indragen mot vänster fot.

Skiss IV B

Därefter figurerar båda åt höger med ett nigningstresteg (ett halvt varv), så att de byter plats med varandra (53). (Skiss IV C) De gör där en djupare komplimang, damen med vänster fot bakom, kavaljeren med vänster fot indragen (54). De återvänder därefter till egen partner med två nignings-tresteg med början på vänster fot och vänder motsols upp på plats (55–56). (Skiss IV D)

Skiss IV C

- b **Damernas kors**

Kavaljererna fattar sin dam med öppen fattning nr 2D samt för henne i riktning mot ringens mitt. Alla fyra damerna dansar med två nignings-tresteg (med början på höger fot) över till visavis kavaljer. Under andra steget i kadriolens mitt vidrör de lätt varandras fingertoppar med lyfta armar (57–58) och räcker sedan vänster

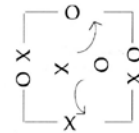

SVENSKA FOLKDANSENS VÄNNER

hand till visavis kavaljer, som fattar damens hand med sin vänstra hand och lägger höger hand om hennes midja. Kavaljeren för damen motsols runt ett varv med två nignings-tresteg med början på höger fot (59–60). Damen dansar hela tiden med nignings-tresteg.

På ovan beskrivna sätt återvänder damerna till egen kavaljer (61–64).

3a och 3b upprepas, 3a först av dam 4 och kavaljer 2 (49–56), 3b av samtliga (57–64). Därefter dansas 3a av dam 1 och kavaljer 3 (49–56) och 3b upprepas av samtliga (57–64). Sist dansar dam 2 och kavaljer 4 3a (49–56) och samtliga dansar 3b (57–64).

Skiss IV D

Tur 4

Visiter och dambyte (takt 65–88, 4 ggr)

a Visiterarna

Alla par gör i tur och ordning "visit" hos och figuré mot övriga par. Par 1 börjar och dansar enligt beskrivning nedan.

Med öppen fattning nr 1B och med början på höger fot dansar par 1 med gångsteg långsamt fram mot par 2 (65–67), stannar och avslutar med en komplimang mot detta par, som besvarar komplimangen (68). Par 1 vänder motsols, passerar par 3 (med ögonkontakt) och dansar fram till par 4 (69–71), stannar mitt framför paret och gör en komplimang (72). Kavaljer och dam i båda paren släpper handfattningen för att figurera mot varandra.

Kavaljererna dansar ett chassé-croisé-steg åt höger, sedan ett åt vänster, samtidigt som damerna – framför sina kavaljerer med ryggen åt dem – dansar ett chassé-croisé-steg åt vänster och ett åt höger. Vid avslutningen av varje steg görs en lätt komplimang mot motstående dam respektive kavaljer (73–76).

Med fattning nr 1A omdansar båda paren medsols med gångsteg (med början på höger fot). Det figurerande paret dansar tillbaka till egen plats, det andra paret omdansar på stället (77–80).

b Dambyte

4b dansas på samma sätt som beskrivs i 3b (för fyra par) först av par 1 och 3 (81–88).

4a och 4b upprepas av par 2, 3 och 4 enligt följande schema:

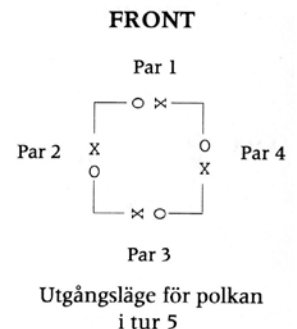
Par	Visit hos par	Passerar par	Figuré mot par	Dambyte damer
1	2	3	4	1 + 3
2	3	4	1	2 + 4
3	4	1	2	3 + 1
4	1	2	3	4 + 2

Tur 5

Polka, kolonn, figuré, promenad och approche (takt 89–112, 8 ggr; 89–104)

a Polka

Kavaljer och dam i alla par vänder sig mot varandra och dansar en kedja med polkasteg med tåhävning. Första steget dansas åt höger, i sidled, utan handfattning, varefter kavaljer och dam tar egen partner med vänster hand i vänster hand, nästa mötande med höger hand i höger hand osv. När paren möts på visavis plats, stannar dansarna upp, och kavaljer och dam gör utan handfattning en komplimang mot varandra (89–96). Alla fortsätter därpå kedjan – med

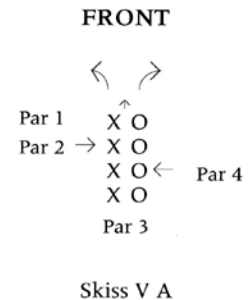
SVENSKA FOLKDANSENS VÄNNER

första steget åt höger utan handfattning – till egen plats, där en ny komplimang görs, utan handfattning (97–104).

b Kolonn

Samtliga par tar inbördes öppen fattning nr 5A. Par 1 dansar motsols med fyra polkasteg med tåhävning i en båge (förbi par 2 och 3 med ögonkontakt) och vänder rakt upp till egen plats (105–108). De stannar där men nu vända ut från kadriljen (med ryggen mot par 3, skiss V A). Par 2 dansar med två polkasteg med tåhävning in bakom par 1 (109–110), följt av par 4, som på samma sätt dansar in bakom par 2 (111–112), medan par 3 står kvar på plats.

Alla paren står nu på kolonn vända åt samma håll som par 3. (Skiss V A)

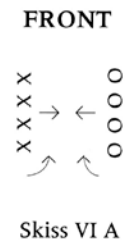

c Figuré i sidled på kolonn

Alla släpper handfattningen och dansar ett chassé-croisé-steg, kavaljeren åt höger bakom sin dam, damen åt vänster framför sin kavaljer (89–90) så att linjerna skiljs åt. Damer och kavaljerer dansar därefter ett balancé-steg inåt mot varandra i sidled, och ett utåt från varandra (91–92). Chassé-croisé-steget upprepas nu, åt vänster för kavaljeren, åt höger för damen, så att leden passerar varandra (93–94). Därefter tas två nya balancé-steg i sidled, först inåt, sedan utåt (95–96).

d Promenad och approche

Kavaljererna viker av till vänster, damerna till höger och alla dansar med gångsteg ner till den plats där par 3 stod (97–100). Där vänder de upp och dansar med gångsteg till den plats där promenaden började, kavaljererna i tur och ordning fattande sin dams vänstra hand med sin högra hand. Sista paret, i det här fallet par 3, fattar ej varandras händer, utan linjerna skiljs åt, och alla tar ett steg bakåt så att de står på cirka två à tre stegs avstånd från varandra (101–104). (Skiss VIA)

Kavaljererna i kavaljerlinjen och damerna i damlinjen, linjevis hållande varandra i händerna, dansar ett approche-steg mot varandra, ett från varandra och slutligen ett mot varandra igen (105–110). Därefter omdansning med egen partner till plats (111–112).

Vid approche-stegen mot varandra gör alla en mycket liten komplimang mot visavi. Efter samma steg bakåt görs komplimangen mot varandra av dansarna i samma linje.

5b, c och d upprepas varvid par 2, 3 och 4 i tur och ordning leder övriga par:

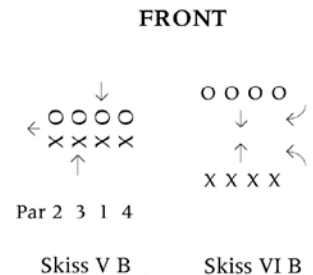
par 2 enligt skiss V B resp. VI B

par 3 enligt skiss V C resp. VI C

par 4 enligt skiss V D resp. VI D

5a (polkan) (89–104) dansas som inledning till varje upprepning av 5b, c och d samt ytterligare en gång.

I den avslutande polkan görs dock ingen komplimang när kavaljer och dam återkommer till egen plats. Paren intar utgångsställning med öppen fattning nr 1B.

Avslutande komplimanger (takt 105–112)

Dansen avslutas med samma komplimanger som i 1a.

SVENSKA FOLKDANSENS VÄNNER

Sammanfattning	Tur	Takt	Turernas namn		
	1a	1-8	Komplimang	Par 1 O X	O ↘ ↙ X
	1b	9-16	Approche	Par 2 → O X	O O → ← X X
	1c	17-24	Promenad	Par 3 O X ←	O X ← X
	1d			Par 4 O X	O X
	1b } 1c }	1-24	Upprepas 3 ggr	↓	Skiss V C Skiss VI C
	1d	1-8	Komplimang		
	2a	25-32	Approche parvis		
	2b	33-40	Figuré parvis		
	2c	41-48	Approche på linjer		
	2a } 2b } 2c }	25-48	Upprepas 3 ggr	↓ X X X X O O O O ↑	↘ ↙ X X X X ↓ ↘ ↙ O O O O
	3a	49-56	Jakten	Par 2 3 1 4	
	3b	57-64	Damernas kors		
	3a } 3b }	49-64	Upprepas 3 ggr	Skiss V D	Skiss VI D
	4a	65-80	Visiterna		
	4b	81-88	Dambyte		
	4a } 4b }	65-88	Upprepas 3 ggr		
	5a	89-104	Polka		
	5b	105-112	Kolonn		
	5c	89-96	Figuré i sidled på kolonn		
	5d	97-112	Promenad och approche		
	5a+b+c+d	89-112, 89-112	Upprepas 3 ggr		
	5a	89-104	Polka		
		105-112	Avslutande komplimanger som i 1a		

Vill man förkorta dansen kan man göra t ex på följande sätt:

- Tur 1 dansas av kavaljer 1 och dam 3 samt av kavaljer 2 och dam 4
- Tur 2 dansas av par 3 och par 4
- Tur 3 dansas av alla
- Tur 4 dansas av par 3 och par 4
- Tur 5 dansas av par 1 och par 2, polkan dock av alla

Musik: Ursprungligen dansades Lansjärsdadrilj till ett antal populära "slagdängor" från nöjeslivet i London kring sekelskiftet 1800. I slutet av 1850-talet redigerades dessa melodier något och utgavs såsom komponerade av "Camille Schubert".

SVENSKA FOLKDANSENS VÄNNER

Notis om dansen

”Lancier, lansiärkadrilj (av fr. *quadrille des lanciers*, ”lansiärernas kadrilj”), långsam, graciös kontradans av kadriljtyp, populär under senare delen av 1800-talet.”

Engelska danser i ring (rounds), i rader (longways) eller i fyrkanter (squares) spreds under 1600-talets senare hälft till den europeiska kontinenten under namn av engelska danser, senare kontradanser. I början av 1700-talet formade man i Frankrike om de engelska danserna och lade till äldre franska dansformer. Kontradanserna spreds även till Norden och fick i Sverige två huvudformer med uppställningar i rader mot varandra eller i kvadrat, de engelska, ”engelskor”, respektive de franska ”kadriljer”. Kadriljformens utveckling fortsatte under 1800-talet genom sammansättning av flera mindre kadriljer till en större kadrilj med stor variationsrikedom i figurerna. Omkring 1820 blev den sammansatta kadriljen den dominerande.

I England sammanfördes ”sets” av äldre populära småkadriljer, och 1820 presenterade dansläraren Hart en ny serie, ”The Lanciers, a second set of quadrilles”. Den bestod av fem olika delar: La Dorset, La Victoria, Les Moulins, Les Visites, Les Lanciers.

Enligt uppgift i Nordisk Familjebok 1906 rörde Lansjären sin högsta popularitet i Sverige under 1850-talet. Den omtalas i en dansk lärobok i modern dans från 1919 som den enda kvarvarande turdansens på baler.

ISFV har Lansjärkadriljen dansats sedan 1910-talet, då den introducerades av Knut Lindblom, dansledare under åren 1910–1914. Lansjären dansades därefter under vissa perioder för att därefter falla i glömska. Under 1950-talet var den en populär dans på Utt-ringe. Sedan början av 1980-talet har Lansjärkadriljen ingått i SFV:s allmänna repertoar efter nyinstruktion av Inger Roland i samråd med Olle Schager.

År 1984 gjordes en videoinspelning för Dansmuseets i Stockholm räkning, på uppdrag av Henry Sjöberg, chef för den folkliga avdelningen. Instuderingen leddes av Inger Roland (dansledare i SFV, i flera perioder under åren 1973–1987) med Stellan Bergqvist (dansledare 1960–63) som kontaktman med museet. Fyra par dansade, och Carin Johansson (Dosan) spelade.

